

POLISH-UKRAINIAN FOUNDATION «**THE INSTITUTE OF
INTERNATIONAL ACADEMIC AND SCIENTIFIC
COOPERATION**»

THEOLOGICAL ACADEMY OF THE UNIVERSITY OF
CARDINAL STEFAN WYSHINSKY IN WARSAW

FUNDACJA ADD

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ

Збірник наукових есе учасників наукового стажування

Варшава, Республіка Польща

2022

Академічна доброчесність: виклики сучасності: збірник наукових есе учасників дистанційного етапу наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 05.09.2022 – 14.10.2022 р.) / уклад. Ю. Главчева; Польсько-українська фундація «Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці»; Духовна Академія Університету Кардинала Стефана Вишинського; Фундація ADD. Варшава, 2022. 174 с.

Укладач: ГЛАВЧЕВА Ю. М., PhD, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

У збірнику викладено матеріали наукових есе учасників стажування, організованого Польсько-українською Фундацією – Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці спільно з Духовною Академією Університету Кардинала Стефана Вишинського у Варшаві та польською Фундацією ADD.

Метою стажування є ознайомлення із європейськими підходами щодо питання наукового плагіату і популяризація академічної доброчесності, а також підвищення кваліфікації освітян та поглиблення співпраці в академічній та науковій галузі між Україною та Польщею.

У збірнику розглядаються основні проблеми академічної доброчесності в навчальних та наукових роботах, що пов'язано з інтенсивною комп'ютеризацією та інформатизацією всіх аспектів людського життя.

Фицик Л. А.,	158
Фицик І. Д.,	158
Голобородько В. М.	158
МОРАЛЬНІ АСПЕКТИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В УНІВЕРСИТЕТАХ ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ У ПЕРІОД СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ ТА МОДЕРНУ	158
Шевчук А. В.	163
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ВИКЛИКИ І РЕАЛІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ТА ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	163
Шуляк І. М.	167
СТУДЕНТИ ЯК ПАРТНЕРИ У РЕАЛІЗАЦІЇ ІНІЦІАТИВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	167
Янковець О. В.	170
ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В НАЦІОНАЛЬНІЙ АКАДЕМІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО	170
ОПУБЛІКОВАНІ ТЕЗИ ТА ЕСЕ, А ТАКОЖ РОЗМІЩЕНІ НА ВЕБ- СТОРІНКАХ МАТЕРІАЛИ НАДАЮТЬСЯ НА ІСНУЮЧИХ УМОВАХ І В НАЯВНІЙ ФОРМІ	174

ПРО ОРГАНІЗАТОРІВ

Польсько-українська фундація «Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці» (ІМАНС, REGON 36590701300000) є неурядовою та некомерційною організацією, створеною на засадах добровільності, гуманності та гласності. Метою створення та діяльності ІМАНСу є сприяння розвитку потенціалу та підвищення академічної мобільності науковців та фахівців на арені міжнародної освіти.

Місце проведення стажування: державний вищий навчальний заклад Республіки Польща – Духовна Академія Університету Кардинала Стефана Вишинського у Варшаві (REGON 006237430).

Проходження стажування забезпечує освітня Fundacja ADD (Варшава, KRS: 0000502104), метою діяльності якої є сприяння адаптації та інтеграції українських мігрантів за кордоном.

Шуляк І. М.,
*канд. філол. наук, викладач кафедри англійської філології
та методики навчання англійської мови
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка*

СТУДЕНТИ ЯК ПАРТНЕРИ У РЕАЛІЗАЦІЇ ІНІЦІАТИВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У сучасному суспільстві проблема академічної доброчесності виникає у різних сферах життя, а вирішити її намагаються у юридичній, науковій, етичній, освітянській площинах, тощо, проте, активного розголосу та дискусій це питання набуває у сфері освіти. Не дивно, що саме тлумачення та інтерпретації цього явища відбувається у векторі законодавчих ініціатив в освіті, а саме чітко визначено у Законі України «Про освіту», що «академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу потребує: посилання на використані методики досліджень і джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати досліджень, власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність» [1].

Основними учасниками освітнього процесу у закладах вищої освіти є науково-педагогічні працівники та студенти, які, очікується, мають сприяти реалізації навчально-виховного плину активно, цілеспрямовано з дотриманням основних етичних цінностей, які формують академічну доброчесність. Міжнародний центр академічної доброчесності, який пропонує вирішення проблеми доброчесності у всьому світі, визначає наступні фундаментальні цінності, які культивують академічну

доброчесність: чесність, довіра, справедливість, повага, відповідальність, сміливість [2]. Усі вище зазначені цінності є складовою конвенційно правильних та успішних взаємовідносин між учасниками освітньої взаємодії. Викладачі й студенти будь-якого закладу вищої освіти мають прийняти принципи академічної доброчесності, щоб досягнути усі цілі викладання, навчання, проведення наукових досліджень, тощо, які можливо реалізовувати лише в етичному середовищі.

Приймаючи ці фундаментальні цінності, викладачі, студенти, співробітники та адміністратори закладу вищої освіти створюють ефективні наукові спільноти, де чесність, довіра, справедливість, повага, відповідальність і сміливість виступають наріжним каменем у їх діяльності. Без дотримання цих фундаментальних цінностей робота вчителів, учнів і дослідників втрачає цінність і довіру, адже вони дають змогу академічним спільнотам втілювати ідеали в дії.

Наукові спільноти процвітають, коли члени спільноти «живуть» фундаментальними цінностями, культивуючи культуру доброчесності [2]. Побудова такої культури вимагає дій і зобов'язань зі сторони адміністративного персоналу, науково-педагогічних працівників та студентів. Для цього академічна спільнота повинна регулярно проводити взаємообумовлену просвітницьку роботу, запрошуючи персонал та студентів до кооперації, щоб розглянути та обговорити роль етичних цінностей та їхню здатність покращувати різні аспекти життя академічної спільноти.

Увага до процесів і практик успішних програм академічної доброчесності прикута постійно. Роль студентів у такому процесі важко недооцінювати. Хоча не існує універсальної формули для створення клімату доброчесності, який ефективно працював би серед студентської спільноти, проте реалізація виконання кількох кроків може максимізувати шанси на успішну реалізацію та підтримку ідей академічної доброчесності. Проаналізувавши практики різних закладів вищої освіти та пропозиції міжнародного центру академічної доброчесності, серед дієвих дій для актуалізації ідей академічної доброчесності серед студентської спільноти слід виокремити наступні: 1) сформулювати та закріпити кодекс поведінки студента, у якому прописати

комплекс правил, якими керується студент в особистій та навчальній поведінці протягом усього терміну навчання; 2) прописати чіткі критерії оцінювання та наслідки їх порушення у силабусах навчальних дисциплін; 3) відкрити письмові центри при закладах вищої освіти, які ведуть роз'яснювальну та інформативну роботу серед студентства; 4) запустити академічний онлайн центр консультування; 5) регулярно проводити майстер-класи у бібліотеках, наукових центрах, освітніх осередках за участю студентів; 7) надати доступ до програмного забезпечення, яке дозволить студентам здійснювати самооцінювання та перевірку; 8) заснувати науковий чи дослідницький комітет по етиці за участі студентів у співпраці з міжнародними професійними товариствами; 9) виконувати рішення дисциплінарної колегії, яка здійснює контроль за дотриманням академічної доброчесності.

Залучення студентів до таких ініціатив дозволить ефективно оцінити сприйняття доброчесності у закладі вищої освіти учасниками навчально-виховного процесу, а також швидко реагувати на їх недоліки. У результаті спільної співпраці розвиватиметься політика підтримки, а не примусу; колективно обґрунтовані та послідовно реалізовані ідеї та пропозиції усунуть штучно створені твердження та заклики; а активне залучення студентства до формування та реалізації принципів академічної доброчесності зміцнить навчально-науковий потенціал спільноти будь-якого закладу вищої освіти.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про освіту». Відомості Верховної Ради України. 2017. 25 вересня.
2. The Fundamental Values of Academic Integrity.
URL: https://academicintegrity.org/images/pdfs/20019_ICAI-Fundamental-Values_R12.pdf (дата звернення 01.10.2022).